

1998.01.12.

Nemcsók ma Pozsonyban tárgyal

A magyar kormánynek a bősi tárgyalásokon ragaszkodnia kell a környezeti érdekek elsőbbségéhez, haladéktalanul vízmegosztási megállapodást kell kötnie Szlovákiával az EU ajánlásainak megfelelően – áll a szombati Duna-tanácskozáson elfogadott nyilatkozatban. Nemcsók János államtitkár, aki a magyar kormánydelegáció élén ma Pozsonyban tárgyal, cáfolta, hogy egy új, Pilismarótnál építendő gát felépítését kívánja javasolni. – Először a szlovák félnek kell válaszolnia ajánlatainkra, ezután néhány napos gondolkodási időt követően reagálunk újra – hangoztatta Nemcsók.

Rossz irányba halad a bősi vita rendezése, féltő, hogy a magyar kormány egy újabb hatalmas környezeti károkkal és anyagi terhekkel járó megállapodást kényszerít az országra – fogalmazták meg többen szombaton a Gellért szállóban a Minden szabadon folyjék címmel megrendezett tanácskozáson. Csupán a kormánypártok nevében felszólaló Hegyi Gyula (MSZP) és Eörsi Mátyás (SZDSZ) nem osztotta a fenti véleményt. Előbbi szerint kompromisszum nélkül nem lehet megoldást találni a bősi vitában, utóbbi pedig a nemzetközi bíróság ítéletére figyelmeztetett, hangsúlyozva: a kormány nem teheti meg, hogy figyelmen kívül hagyja a hágai határozatokat, így nagy valószínűséggel nem kerülhető el a Bős alatti Duna-szakasz duzzasztása. Érdekes epizódját jelentette a tanácskozásnak az ezt követően szót kérő **Eörsi István** felszólalása, aki határozottan cáfolta párttársa, egyben unokaöccse kijelentéseit. Az SZDSZ nem egységes a Duna ügyében, és bár az országos tanácsban legutóbb minimális különbséggel kisebbségben maradtak a duzzasztás ellenzői, nem nyugszanak bele a döntésbe, hangoztatta.

A fórumon megjelent ellenzéki képviselők, közéleti személyiségek és környezetvédők valamennyien éles kritikával illették a koalíció Duna-politikáját. Illés Zoltán, a Fidesz alelnöke a sík vidéki vízerőművek környezeti kockázatait hangsúlyozta. Aki '98-ban az MSZP-re szavaz, az egyúttal a méregdrága duzzasztókra adja a voksát, mondta a Fidesz alelnöke. Jeszenszky Géza (MDNP) és Bogárdi Zoltán (MDF) egyaránt elutasították a kormány hatástanulmányok nélkül előterjesztett, drága gátépítő terveit. A civilszervezetek, illetve a Duna-charta vezetői hasonló álláspontot fejtettek ki. Makovecz Imre gyalázatosnak nevezte a koalíció eljárását, Vida Gábor biológus-akadémikus pedig az energiatermelés okozta természeti károokra hívta fel a figyelmet. A Duna körös Vargha János határozottan cáfolta, hogy a hajózás igényelné a duzzasztást, mások a közgazdasági racionalitásokat kérték számon a kormányon. Óriási felelőtlenség lenne egy már eddig is veszteséges beruházásba újabb milliárdokat pumpálni, az ésszerűség a veszteségek minimalizálását, vagyis a további kiadások leállítását kívánná, hangzott el.

A tanácskozás befejezéseként a résztvevők nyilatkozatot fogadtak el, amelyben a környezeti érdekek határozottabb képviselőjére, az EU ajánlásainak megfelelő vízmegosztási megállapodás aláírására szólították fel a kormányt. A dokumentum aláírói elfogadhatatlannak tartják újabb duzzasztó(k) felépítését, mivel ez elviselhetetlenül nagy terheket rakna az országra, ráadásul megvalósítását nem írja elő a hágai ítélet. Ha jogszerű követeléseink a kétoldalú tárgyalásokon nem érvényesíthetők, az ügy kerüljön ismét a nemzetközi bíróság elé, áll a nyilatkozatban.

– Nem kívánok változtatni az eddigi tárgyalási stratégián – szögezte le érdeklődésünkre Nemcsók János államtitkár, a bósi kormánydelegáció vezetője. Nemcsók nem kívánt részleteiben reagálni a nyilatkozatban foglaltakra, cáfolta viszont azt a fórumon elhangzott állítást, hogy egy Pilismarótnál felépítendő vízlépcső tervével készül a tárgyalások mai pozsonyi fordulójára. „Választ várunk a szlovák féltől a duzzasztással kapcsolatos ajánlatainkra, ezt követően, párnapos gondolkodási idő után lehet szó újabb konkrét javaslatok megfogalmazásáról”. Azt azonban az államtitkár elismerte, hogy a lehetséges variációk között szerepel a pilismaróti gát is. Ez egy már évek óta napirenden szereplő terv, amely mellett több érv is szól, mondta.

Hasonló kérdésben tegnap Taba Lajos, a küldöttség titkára az MTI kérdésére azt mondta: tanulmány szinten Pilismarót mellett egy Kisoroszinál, illetve a Helemba szigetnél felépítendő duzzasztómű terve is készen áll. Információink szerint a szakértői anyagok pénzügyi, geológiai, energetikai, hajózási szempontból is a pilismaróti változatot tartják a legelőnyösebbnek, így feltehetően Pozsony is ezt támogatná. A terv ellen szól viszont az elbontott nagymarosi vízlépcsőhöz való közelsége. Megvalósítása ezért várhatóan minden más tervnél nagyobb ellenállásba ütközhet, és feltehetően az SZDSZ többsége is – ahogy már azt korábban megtette – elutasítaná.

Szilágyi A. János